

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.292/2010/6. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a dr. ... ügyvéd, pártfogó ügyvéd (**pártfogó ügyvéd címe**) által képviselt felperes neve, címe felperesnek az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala Jogi Képviseleti Főosztálya (képviselet dr. ... főosztályvezető, Budapest, Pf. 24.) által képviselt Hajdú-Bihar Megyei Bíróság (Debrecen, Széchenyi utca 9. szám) II. rendű és a dr. ... főtanácsadó által képviselt Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága (Budapest, Markó utca 16. szám) III. rendű alperes ellen bírósági jogkörben okozott kár megfizetése iránt indított perében a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 8.P.20.802/2009/16. számú ítélete ellen a felperes által 18. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és mellőzi a felperes perköltség megfizetésére való kötelezését az I. rendű alperes javára.

Kötelezi a felperest, hogy külön felhívásra térítsen meg az államnak 115 200 (száztizenötezer-kettőszáz) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes, mint haszonélvezeti vevő és két további, a jelen perben félként részt nem vevő személy, mint állagvevők 1992. augusztusában a **P.-i Mezőgazdasági Szövetkezet** jogelődjétől a **P.-i „N. 7.” Mezőgazdasági Termelőszövetkezettől** megvásárolták a P., P. utca ... szám alatti ingatlant. A vevők által hibás teljesítés miatti szavatossági igény érvényesítése iránt indított perben a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a jogerős 3.Pf.20.658/1995/2. sorszámú ítéletében - az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatva - kötelezte az eladó jogutódját az ítéletben meghatározott hibák 60 napon belüli kijavítására.

Ezt követően a felperes és az állagvevők egyike hibás teljesítéssel okozott kár megtérítése iránt indítottak pert az eladó jogutódja ellen a P-i Városi Bíróságon. Hivatkoztak arra, hogy, mivel az eladó jogutódja a korábban meghozott jogerős ítéletben foglalt kijavítási kötelezettségének nem tett eleget, az ingatlanon lévő két épületet az 1992. október 1-jétől 1996. szeptember 30-ig terjedő időszakban nem tudták bérbeadás útján hasznosítani. Erre tekintettel a bérleti díj mértékével azonos összegű, 1 900 000 forint elmaradt vagyoni előny és járulékaik megfizetésére kérték kötelezni az eladó jogutódját. Utaltak arra, hogy a szavatossági igény tárgyában meghozott jogerős ítéletet követően megindult végrehajtási eljárásban 1996. szeptember 30-án megkötött egyezség alapján az eladó jogutódjának a költségére a hibák kijavításáról maguk gondoskodtak, ezért elmaradt vagyoni előny címén káruk a birtokbaadástól csak az egyezség megkötéséig terjedő időszakban keletkezett.

A P-i Városi Bíróság a 3.P.20.158/2001/54. számú ítéletével kötelezte az eladó jogutódját a haszonélvező felperes javára 114 840 forint tőke és annak 1996. szeptember 30-tól számított törvényes kamatai 15 napon belüli megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az ítélet ellen a felperes által előterjesztett fellebbezés folytán másodfokon eljáró Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a 2.Pf.21.629/2003/4. számú jogerős ítéletében az elsőfokú ítéletet - a fellebbezett részében felülvizsgálva - helybenhagyta. A jogerős ítélet ellen a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelmet a Legfelsőbb Bíróság Pfv.E.21.091/2004/2. számú végzésével a Pp. akkor hatályos 273. §-ának (1) és (5) bekezdése alapján elutasította, megállapítva, hogy a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére előírt jogszabályi feltételek nem állnak fenn.

A felperes a jelen perben előterjesztett keresetében 1 920 000 forint és járulékaik megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket. Álláspontja szerint az elmaradt haszon megtérítése iránti perben meghozott ítéletek hibás szakvéleményen alapulnak, az ügyben eljáró alperesek azonban azt döntéseik alapjául elfogadták, és ezzel a felperesnek kárt okoztak.

A perbe I. rendű alperesként bevont P-i Városi Bíróság ellenkérelmében permegszüntető kifogással élt, hivatkozva arra, hogy az 1997. évi LXVI. tv. 19. §-ának (5) bekezdésére figyelemmel a helyi bíróság nem jogi személy, ezért perbeli jogképességgel nem rendelkezik. A II. rendű alperes ellenkérelmében elsődlegesen elévülési kifogást terjesztett elő, kifejtve, hogy a jogerős ítélet meghozatalára 2003. december 2-án került sor, és ezen időponthoz képest a felperes a keresetlevelét az 5 éves elévülési időn túl, csak 2008. december 17-én terjesztette elő, ezért az igénye érvényesítésével elkésett. Arra az esetre, ha az elsőfokú bíróság az elévüléssel kapcsolatos álláspontját nem osztaná, a kereset elutasítását arra tekintettel kérte, hogy az 1997. évi LXVI. tv. 7. §-ának rendelkezésére figyelemmel - a bírói gyakorlat szerint - az alapeljárásban meghozott jogerős ítélet a felperes által felhozott, a jogerős ítélet érdemét érintő jogszabálysértésre hivatkozással a jelen perben nem vizsgálható felül, nem szolgálhat ugyanis bírósági jogkörben okozott kártérítés alapjául az, ha a fél a korábban meghozott jogerős ítéletet tartalmi okból vagy eljárási szabálysértésre hivatkozással támad.

A III. rendű alperes érdemi ellenkérelme ugyancsak a kereset elutasítására irányult. Utalt a Bírósági Határozatok 1993. évi 32. sorszáma alatt közzétett eseti döntésre, amely arra az

álláspontra helyezkedett, hogy nem adhat alapot kártérítési per indítására az, ha a fél az általa a korábbi perben meghozott döntést sérelmesnek tartja, tekintettel arra, hogy az 1997. évi LXVI. tv. 7. §-ának rendelkezésére figyelemmel a bíróság jogerős határozata a jogvitát mindenkre kötelező érvénnyel lezárja.

Az elsőfokú bíróság a 2010. február 22-én megtartott tárgyaláson meghozott 16. sorszámú végzésében az I. rendű alperessel szemben a pert a Pp. 157. § a) pontja alapján a 130. § (1) bekezdésének e) pontjára hivatkozással megszüntette, majd meghozott ítéletében a felperesnek a II. és III. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetét elutasította. Kötelezte a felperest az I. és II. rendű alperesek javára 10 000 forint perköltség 15 napon belüli egyetemleges megfizetésére, valamint 115 200 forint illetéknek az állam javára való megtérítésére.

Az ítélet indokolásában rámutatott arra, hogy a felperesnek a keresetben állított kára akkor következett be, amikor a kártérítés iránt benyújtott kereseti kérelmét 114 840 forintot meghaladóan elutasító P-i Városi Bíróság ítéletét a II. rendű alperes, mint másodfokon eljáró bíróság a 2003. december 2-án meghozott jogerős ítéletében helybenhagyta. A Ptk. 360. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel tehát a kártérítés 2003. december 2-án vált esedékessé, tehát a felperes a kereseti kérelmét az ezt követő 5 éven belül, azaz 2008. december 2-ig nyújthatta volna be a bírósághoz. Minthogy azonban a kereset 2008. december 17-én érkezett meg a P-i Városi Bírósághoz, a felperes követelése elévült, ezért azt elutasította.

Ugyanakkor kitért arra is, hogy az alperesek kártérítési felelősségét elévülés hiányában sem lehetett volna megállapítani. A felperes ugyanis a kártérítési követelés alapjául a korábban meghozott jogerős határozat rendelkezését jelölte meg. A Pp. 229. §-ának (1) bekezdése azonban kizárja, hogy a keresettel érvényesített jog tárgyában ugyanazon felek, ugyanabból a tényalapból származó ugyanazon jog iránt egymás ellen új keresetet indíthassanak, vagy az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben egyébként vitássá tehessék. Az e jogszabályi rendelkezésben meghatározott anyagi jogerő és a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. tv. 7. §-ának rendelkezése kizárja, hogy a felperes a sérelmezett jogerős döntést ismételten vitassa, és azon igényeit, amelyeknek az alapperben sem tudott érvényt szerezni, más jogcímen, kártérítésként az általa sérelmesnek tartott döntéseket hozó bíróságokkal szemben érvényre juttassa.

Az ítélet ellen előterjesztett fellebbezésében a felperes annak megváltoztatását és a keresetnek helytadást kért. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú ítéletben kifejtettekkel ellentétben az igény érvényesítésével nem késett el, tekintettel arra, hogy a jogerős ítéletet 2003. december 17-ét követően vette át.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta, annak helyes indokai alapján.

A III. rendű alperes a fellebbezési ellenkérelmében ugyancsak az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Utalt arra, hogy a másodfokú bíróság ítélete a Pp. 227. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel annak meghozatala napján, tehát 2003.

december 2-án jogerőre emelkedett, figyelemmel arra is, hogy a bíróság a határozatát tárgyaláson hozta meg, következésképpen ezen a napon nyilván ki is hirdette. A felperesnek e napon értesülnie kellett a döntésről, és amennyiben a bíróságok eljárását kártérítésre alapot adó módon sérelmesnek találta, az igényét ettől az időponttól kezdődően érvényesíthette volna. Arra az esetre, ha az ítélet az elévülést nem találná megállapíthatónak, a korábban előterjesztett védekezését tartotta fenn, hivatkozva arra, hogy a III. rendű alperes részéről nem történt olyan jogszabálysértés vagy mulasztás, amely megalapozná a Ptk. 349. §-a szerinti kártérítési felelősségét.

A fellebbezést az ítélet kisebb, az ügy érdemét nem érintő részében találta csupán alaposnak.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást, és érdemben is helyesen döntött.

Az ítélet osztja az elsőfokú ítélet jogi indokolását is a tekintetben, hogy a II. rendű alperessel szembeni igény érvényesítésével a felperes elkésett, ezért a követelése elévült, azt tehát bírósági úton érvényesíteni nem lehet.

A keresetben állítottak szerint ugyanis a II. rendű alperes azzal okozott kárt a felperesnek, hogy jogerős ítéletében a felperes által megalapozatlannak tartott szakértői véleményt elfogadva nem a kereset szerinti összegben marasztalta a felperessel szerződést kötő eladó jogutódját. Ehhez képest tehát az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes kártérítési igénye a jogerős ítélet meghozatalának napján, azaz 2003. december 2-án vált esedékessé, következésképpen az igény elévülése is ebben az időpontban vette kezdetét.

A fellebbezésben felhozott az a körülmény, mely szerint a felperes későbbi időpontban értesült a jogerős ítélet rendelkezéseiről, legfeljebb az elévülésnek a Ptk. 326. §-ának (2) bekezdésében foglaltak szerinti nyugvását eredményezhette volna. Az alapperbeli iratok tanúsága szerint azonban a jogerős ítélet kihirdetésének napján tartott tárgyaláson a felperes képviselőjében meghatalmazottja részt vett, e napon tudomást szerzett a bíróság rendelkezéséről. Miután a meghatalmazott tudomásszerzését az általa képviselt személy tudomásszerzésével egy időben megtörténtnek kell tekinteni, a jogerős ítélet később időpontban történt kézbesítése nem tekinthető olyan, a Ptk. 326. §-ának (2) bekezdésében foglalt menthető oknak, amely az elévülési időt nyugtatta volna. Ehhez képest pedig a kereset előterjesztésére az 5 éves elévülési határidőn túl került sor.

A kifejtettekből is következően azonban nem évült el a felperesnek a III. rendű alperessel szemben előterjesztett keresete, a III. rendű alperes ugyanis csak 2004. november 4-én döntött akként végzésében, hogy a felperesnek az alapperben meghozott jogerős ítélet ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelme érdemi vizsgálatra alkalmatlan. A III. rendű alperes esetében tehát a felperes által állított károkozás nyilvánvalóan csak a felülvizsgálati kérelem elutasításának időpontjában következhetett be, ezért a vele szemben előterjesztett kártérítés is csak ebben az időpontban válhatott esedékessé.

Az elsőfokú bíróság azonban a kereset érdemi elbírálásával kapcsolatban helytállóan fejtette ki, és a III. rendű alperes perbeli védekezése, valamint a fellebbezési ellenkérelme is megalapozottan utalt arra, hogy a felperes követelése az igény elévülésének hiányában sem megalapozott. A bírói gyakorlat ugyanis következetes abban a tekintetben, hogy a Pp. 229. §-ának (1) bekezdése, illetve az 1997. évi LXVI. tv. 7. §-ának (1) bekezdéséből következően mindazokban az esetekben, amikor a fél bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti követelése jogalapjául a szerinte törvénysértő jogerős ítélet tartalmát jelöli meg, kizárt a jogellenesség, és ebből következően - minthogy a jogellenesség a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése értelmében a kártérítési felelősség megállapíthatóságának egyik szükségképpen feltétele - kizárt az is, hogy a jogerős ítélet tartalma a bíróság kártérítési felelősségének megállapítását eredményezhesse.

Megállapította ugyanakkor az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében eljárási szabályt sértve kötelezte a felperest az I. rendű alperes javára is perköltség megfizetésére. A Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján ugyanis perköltség csak a kereset érdemi elbírálásának eredményeként pernyertessé váló felet illeti meg. Miután az elsőfokú bíróság az ítélet meghozatala előtt a felperes és az I. rendű alperes között a pert végzéssel megszüntette, a végzés meghozatalát követően az I. rendű alperes a perben félként nem vett részt. Ebből következően az ítéletben javára perköltség megállapításának már nem volt helye, a Pp. 160. §-ának (1) bekezdésében foglaltak szerint csupán a keresetindítás folytán felmerült költségeinek megtérítésére tarthatott igényt, amelyről az elsőfokú bíróságnak a permegszüntető végzésben kellett volna határoznia, ennek elmaradását pedig az I. rendű alperes csupán a végzés elleni fellebbezésben támadhatta volna.

A kifejtett indokokra tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§-ának (2) bekezdése alapján részben, a rendelkező rész szerint megváltoztatta.

A fellebbezési eljárásban is pervesztes felperest a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésére figyelemmel kötelezte a tárgyi illeték feljegyzési jog folytán állam által előlegezett fellebbezési illeték megtérítésére.

D e b r e c e n, 2010. szeptember 9.

dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Süliné dr. Tózsér Erzsébet s.k. előadó bíró, dr. Veszprémy Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -